

**EYLÜL 2020 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
TEMEL ZOOTEKNİ
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

- 1- **Kitabın tamamında “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
Tarım ve Orman Bakanlığı
- 2- **Ünite 3, sayfa 58, Kendimizi Sınayalım “2. Soru” aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
2. Türkiye’de kırmızı et üretimi yaygın olarak hangi hayvanlardan sağlanır?
 - a. Etçi ırk sığırlardan
 - b. Sütçü ırk sığırların erkeklerinden
 - c. Kombine verimli sığırlar
 - d. Sütçü ırk koyun ve keçilerin erkeklerinden
 - e. Yurtdışından ithalat yoluyla
- 3- **Ünite 4, sayfa 84 “Kendimizi Sınayalım Yanıt Anahtarı” 6. sorunun yanıtı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
6. e Yanıtınız yanlış ise “Üreme ve Döl Verimi” bölümünü yeniden okuyunuz.
- 4- **Ünite 5’de, Sıra Sizde soruları ve yanıtları aşağıdaki şekilde güncellenmiştir;**

Sıra Sizde 1: Hayvanlarda çevresel etkiler sonucunda oluşan stres çeşitlerini karşılaştırınız?

Cevap: Çevresel etkilerle başa çıkmak için hayvanda oluşan değişiklikler stres, distres ve ostres olmak üzere üç farklı başlık altında gruplandırılmaktadır. Stres, hayvanın normal yaşam fonksiyonlarında oluşan küçük sapmalardır. Genellikle, bu tip değişiklikler normale dönme eğilimindedir. Distres, hayvanların normal yaşam fonksiyonlarının işleyişini ciddi şekilde etkileyen durumdur. Bu çeşit etkiler nispeten daha uzun sürer ve vücuttaki düzenleme mekanizmalarının etkisi bile geri dönüşü durduramayabilir. Diğer bir stres türü de ‘Ostres’ olarak adlandırılır. Bu tip stres durumları, hayvanların olumlu koşullara (etkenlere) maruz kalması sonucunda yaşamsal fonksiyonlarında oluşan değişimleri ifade eder. Bu stres türünde geri dönüş daha kolaydır.

Sıra Sizde 2: Çiftlik hayvanlarında sıcak stresinin etkilerini azaltmak amacıyla neler yapılabilir?

Cevap: Çiftlik hayvanlarında sıcak stresinin etkilerinin azaltılması amacıyla genellikle tek bir çözüm yolu bulunmamaktadır. Çevre sıcaklığının etkilerinin azaltılması amacıyla yapılan çalışmaların genel sonucu; farklı yöntemlerim kombine edilerek kullanılmasının daha uygun olacağı yönündedir. Bu sebepten dolayı çiftlik koşullarının, hayvanların verim düzeylerinin, bakım besleme durumunun ve maliyetlerin dikkate alınarak çözüm yollarının geliştirilmesi gerekir. Bu sebepten dolayı öncelikle çiftlik koşullarının iyi incelenmesi şarttır. Hayvanlarda sıcak stresinin etkilerini azaltmak amacıyla barınak koşulları, bakım-besleme ve genetik yapı üzerinde farklı değişiklikler yapılabilir. Bu yöntemler içinde barınak koşulları ve bakım-besleme koşullarının değiştirilmesi çevresel şartların iyileştirilmesini sağlar. Bunun dışında sonraki kuşaklarda sıcak stresine dayanıklılık bakımından bir iyileşme sağlamaz. Genetik yapı üzerindeki değişimler ise sonraki kuşaklarda sıcak stresine dayanıklılığı etkilediğinden dolayı uzun süreli bir çözüm yolu olarak gösterilmektedir. Genel çözüm yolları arasında; genetik yapıdaki değişim yavaş olmasına karşın en etkin olanıdır. Barınak koşulları bakımından ise tünel havalandırma sistemleri sıcak stresi ile başa çıkmak için etkin olan yöntem olarak gösterilebilir. Ancak bu yöntemin de maliyeti oldukça yüksektir.

Sıra Sizde 3: Hastalık etkenlerinin işletmeden uzak tutulması ya da işletmeye bulaşmaması için uygulanması gereken ana ilkeler hakkında neler düşünüyorsunuz?

Cevap: Hastalık etkenlerinin işletmeye bulaşmasının önlenmesi için ana ilke personel ve misafir gibi ziyaretçi giriş çıkışı ile ekipman ve araç giriş çıkışını kontrol altında tutmaktır. İşletmelerin giriş ve çıkışlarında insan/personel, ekipman ve araç trafiği kontrol altına alınmalıdır.

Sıra Sizde 4: Hayvanlarda biyogüvenlik amacıyla yeterli düzeyde bağışıklığın oluşturulması hangi açılardan önemlidir.

Cevap: Sağlıklı bir vücut bağışıklık organlarında üretilen özel bağışıklık hücreleri vasıtası ile karşılaştığı hastalık etkenlerini öncelikle bu organizmaların vücuda girmelerini engellemek veya girer ise vücuda girdikleri yerde etkisiz hale getirmek, yayılmalarını engellemek ya da geciktirmek şeklinde savaşarak yok eder. Bağışıklık sistemi etkeni önceden tanırsa başarı düzeyi daha da artar. İşte aşılardan sonra bağışıklık sistemi az miktarda etken ile tanışır ve hastalık anında etkeni tanıyarak yok eder.